29. júna 2024

Meditačný obsah č. 248:

Vedomé upriamenie k ideálnym predstavám a z nich vyplývajúcim činom dáva hojnosť, radosť a silu. Nízkosť ustúpi pomocou ohňa upriamenia.

Tapas znamená toľko ako oduševnený zápal alebo oheň, ktorý je nasmerovaný na jednu záležitosť. V dávnejších dobách sa tento pojem rovnal askéze. Človek cvičiaci klasickú jogu upriamoval veľmi veľa pozornosti na eliminovanie žiadostivosti a svetských sklonov. Jeho ja muselo okamžite skrotiť zmysly, keď sa oddávali hnaciemu prúdu túžob sveta. Keď však dnešný občan začína meditovať, nemusí vôbec tak moc bojovať so všemožnými formami túžob, ale mal by sa viac upriamovať k cieľom a ideálom. [1]

Skutočné upriamenie k vysokým myšlienkovým predstavám a nadviazanie vzťahu k morálne hodnotným perspektívam prebúdza tepelný organizmus ľudskej duše, a tým sa všetky túžby a pocity zabezpečovania sa voči svetu veľmi relativizujú.

V zdravom zriadení disciplíny sa musí prebudiť svetlá radosť, pričom aj utrpenie v dôsledku pasivity a odovzdania sa svojim emocionálnym silám chce byť vnímané. Nátlak je tak po prvýkrát riadene usmernený. V týchto pocitoch zabezpečenia a zdanlivých naliehaniach vyžarujúcich z tela skutočne žije nátlak. Nátlak vzniká v dôsledku duševného nedostatku vzťahov a vyžaduje si stále viac pocitov bezpečia.

V tomto zmysle je taktiež veľmi hodnotná výpoveď Rudolfa Steinera:

„Spoznať sa ako konajúca osobnosť teda znamená: pre svoje konanie mať príslušné zákony, teda mravné pojmy a ideály, ako poznatky. Keď sme tieto zákonitosti spoznali, potom je naše konanie tiež naším dielom. Zákon potom nie je daný ako niečo, čo leží mimo objektu, na ktorom sa prejavuje nejaká udalosť, ale ako obsah samotného predmetu, ktorý je v živom konaní.

Objekt je v tomto prípade naším vlastným Ja. Ak toto (Ja) skutočne svojou podstatou preniklo poznaním (seba) do konania, potom to pociťuje tak, že súčasne ho (toto konanie) ovláda. Pokiaľ sa toto nedeje, stoja voči nám zákony konania ako niečo cudzie, ovládajú nás; to, čo robíme, je pod tlakom, ktorý na nás (zákony) vyvíjajú. Akonáhle sa premenia z takejto cudzorodej podstaty na pravlastné činy nášho Ja, potom tento tlak prestane."[2]

[1] V Bhagavad Gíte pôsobí toto upriamenie sa na vysokú povinnosť a na ideálne konanie. Mnohé verše poukazujú na túto vysokú seba-disciplínu zamerania sa, napríklad posledný verš štvrtej kapitoly:

chittvai'na sa śaya yogam ā i tho'tti ha bhārata– „Rozdrv nevedomosť mečom rozlišovania a pozdvihni sa nad všetky pochybnosti do jasnosti pomocou jogy." (IV/42)

[2] Rudolf Steiner: Teória poznania Rudolfa Steinera, GA 3, 2015, Michael

meditácia č.247 < späť zoznam meditačných obsahov vpred > meditácia č.249